

**VOORSTEL AAN DE RAAD INZAKE TARIEVEN VOOR BELASTINGEN,
RETRIBUTIES EN PRIVAATRECHTELIJKE TARIEVEN VOOR 2017**

Afdeling Juridische Zaken

INHOUDSOPGAVE blz.

HOOFDSTUK

1	<u>Inleiding</u>	3
2	<u>Actualiteiten & Hoofdlijnen</u>	6
3	<u>Tariefvoorstellen 2017</u>	
3.1	Onroerende-zaakbelastingen (OZB)	7
3.2	Afvalstoffenheffing	8
3.3	Rioolheffing	14
3.4	Leges	18
3.5	Parkeerbelastingen	28
3.6	Begraafplaatsrechten	29
3.7	Precariobelasting	31
3.8	Havengelden	32
3.9	Baatbelastingen	34
3.10	Marktgelden	35
3.11	Toeristenbelasting	37
3.12	Privaatrechtelijke tarieven	38
3.12.1	Sport	38
3.12.2	Dwangsom afhalen fiets bij AFAC	38
3.12.3	Afkoop infiltratie regenwater	39
4	<u>Belastingen-woonlasten</u>	40

Bijlage 1 Overzicht gemeentelijke tarieven 2016 - 2017

Bijlage 2 Belastingoverzicht 2016, grote gemeenten (gedeeltelijke weergave).
Het gehele onderzoek ligt ter inzage.

-- HOOFDSTUK 1--

INLEIDING

De Tarievennota 2017 geeft een overzicht van de tarieven van belastingen en rechten die door de gemeente Zwolle worden geheven. Daarnaast worden privaatrechtelijke tarieven berekend. Daarvan is een overzicht in deze Tarievennota opgenomen.

In hoofdstuk twee worden ontwikkelingen vermeld waar de gemeente in het jaar 2017 rekening mee moet houden c.q. op in kan spelen.

In hoofdstuk drie wordt ingegaan op de tariefvoorstellen voor het jaar 2017. De financiële gevolgen hiervan kunt u terugvinden in de concern begroting 2017.

Het kabinet is van mening dat de aanvrager duidelijk inzicht moet hebben in de manier waarop de prijs van een vergunning wordt bepaald. Per onderdeel in de tarievennota geven we aan welke lasten en baten we verwachten. Hieraan toegevoegd is een overzicht met de relatie met de productenraming. Mochten deze bedragen niet gelijk aan elkaar zijn, wordt er aangegeven welke lasten en baten niet meegenomen zijn.

Meestal gaat het dan om kosten die volgens de handreiking niet meegenomen mogen worden zoals periodieke controles, bezwaar en beroep, klachten, inbreng bij beleidsontwikkeling, behandelen van meldingen etc. Bij de meeste onderdelen uit de tarievennota geldt dat de tarieven ten hoogste 100% kostendekkend mogen zijn.

Daarnaast hebben we opgenomen een overzicht welke onderdelen uit de bijlage horen bij de verschillende hoofdstukken.

In hoofdstuk vier worden de financiële effecten voor de belastingplichtigen weergegeven.

De woonlasten op basis van de tarieven van 2016 en 2017 worden voor een drietal prijsklassen van woningen naast elkaar gezet.

In bijlage 1 wordt een totaal overzicht gegeven van de tarieven voor 2016 en 2017.

Tot slot geeft bijlage 2 een overzicht van de tariefontwikkelingen op landelijk niveau.

Bij de leges en rechten waar gesproken wordt over kostendekkendheid worden de indirecte kosten, die vanaf 2016 centraal worden verantwoord in het programma bedrijfsvoering, apart toegerekend. Dit vindt plaats door de totale bedrijfsvoeringskosten te delen door de directe formatie. Hieruit volgt een bedrag aan indirecte kosten per directe fte. Zie hiervoor ook het programma bedrijfsvoering. Voor elke directe fte wordt deze opslag meegenomen bij de verschillende leges en rechten. Voor de verschillende onderdelen wordt de benodigde directe capaciteit begroot. Wanneer we dit niet doen zou er op veel onderdelen meer dan 100% kostendekkendheid ontstaan. Deze methode is conform de regelgeving.

De tarievennota kent verschillende onderdelen. Tussen de verschillende onderdelen vindt geen kruissubsidiëring plaats. Leges Burgerzaken draagt dus niet bij aan leges omgevingsvergunning of andere leges en rechten. Binnen de verschillende onderdelen vindt soms wel kruissubsidiëring plaats. Om welke bedragen dit gaat is lastig aan te geven. Hieronder staan de belangrijkste onderdelen waar kruissubsidiëring voor kan komen.

Bij leges Burgerzaken zijn veel tarieven gemaximeerd. Hierdoor zijn sommige onderdelen iets minder dan 100% kostendekkend, zoals reisdocumenten en naturalisatie en sommige onderdelen iets meer dan 100% kostendekkend, zoals rijbewijzen en Burgerlijke stand (uittreksels en huwelijken).

Bij leges omgevingsvergunning bijvoorbeeld kan in het algemeen aangegeven worden dat grote bouwwerken meer dan kostendekkend zijn en kleine bouwwerken minder kostendekkend. De mate van kruissubsidiëring is erg afhankelijk van het type aanvraag.

Bij Leges Juridische Zaken is dit erg lastig aan te geven omdat de tijdbesteding per aanvraag erg verschillend is.

De tariefvoorstellen voor 2017 zijn als volgt:

A. BELASTINGEN

- 1- De OZB-tarieven voor niet-woningen te verhogen met 1,55% en het OZB-tarief voor woningen te verhogen met 1,05%.**

Toelichting.

De opbouw van dit percentage voor niet-woningen voor 2017 bestaat uit de inflatiecorrectie 2017.

Het inflatiepercentage wordt vanaf 2005 vastgesteld aan de hand van het gemiddeld gewogen percentage voor de gemeentelijke loonkostenontwikkeling en prijzen van derden. Het percentage wordt evenals de prijzen van derden gecorrigeerd met een eventuele nacalculatie over de twee voorafgaande jaren. Uitgaande van een loon- en prijsgevoelige verhouding van de kosten van 50% - 50% is in 2017 het inflatiecorrectiepercentage bepaald op 1,55%, gebaseerd op 2% loonkostenstijging en 1,1% stijging van de prijzen van derden.

Het OZB-tarief voor woningen bestaat uit de inflatiecorrectie 2017 gerepareerd voor de te hoge tarieven 2016 bij woningen. Er wordt een verlaging van 0,5% op alle woningen doorgevoerd. De aanleiding tot deze reparatie is dat de ingeboekte besparing op afval ad € 150.000,00 voor woningen met een meer dan gemiddelde WOZ-waarde tot een hogere OZB-stijging leidt dan alleen inflatie.

- 2- De tarieven voor de precariobelasting worden verhoogd met de inflatiecorrectie van 1,55%.**

Bij de behandeling van de Cultuurnota Zwolle 2016-2020 op 27 juni 2016 heeft de wethouder de volgende toezegging gedaan. Voor culturele evenementen en activiteiten worden in de verordeningen leges en precariobelasting vrijstellingen opgenomen. De eventuele gevolgen voor de opbrengsten zijn nog niet verwerkt in deze tarievennota.
(zie hierna onder 3.7).

- 3- De tarieven voor de parkeerbelastingen worden niet verhoogd; de tarieven voor de vergunningen, abonnementen en ontheffingen worden verhoogd met 1,55%.**

Toelichting.

De tarieven voor het parkeren bij parkeerapparatuur worden in beginsel één keer in de drie jaar aangepast. In 2016 heeft de laatste verhoging plaatsgevonden. (zie hierna onder 3.5).

- 4- Voor de baatbelasting is tariefstelling niet aan de orde.**

Toelichting.

Er zijn een tweetal oude baatbelastingen. Nieuwe baatbelastingen worden niet geheven.
(zie hierna onder 3.9).

- 5- De tarieven toeristenbelasting niet te verhogen.**

Toelichting.

Met de ondernemers uit de branche is afgesproken dat in een vroegtijdig stadium nieuwe tarieven worden doorgegeven. In 2012 is het tarief verhoogd naar € 0,60 per overnachting. Aangezien het de voorkeur verdient een tarief in rekening te brengen welke is afgerond op € 0,05, wordt het tarief in beginsel één keer in de drie jaar aangepast. Gezien de economische omstandigheden waardoor de sector veel moeite heeft om een goede bezetting te realiseren, hebben wij u vorig jaar voorgesteld het tarief van € 0,60 ook voor 2017 te hanteren. Gelet op de economische omstandigheden valt vooralsnog geen verbetering in de markt te verwachten. Daarom stellen wij u voor om ook in 2018 de tarieven niet te verhogen.

B. RETRIBUTIES

- 1-. De tarieven voor de afvalstoffenheffing worden verhoogd met de inflatiecorrectie van 1,55%.**

Toelichting.

Bij de afvalstoffenheffing wordt het principe van 100% kostendekking toegepast. Het tarief van de afvalstoffenheffing wordt gedifferentieerd in een tarief voor éénpersoonshuishoudens en een tarief voor meerpersoonshuishoudens. Het gemiddelde tarief voor 2017 bedraagt €251,65. Dit is de resultante van enerzijds de kosten per aansluiting ad €253,71 en anderzijds de daarop in mindering gebrachte onttrekking aan de voorziening afvalstoffen ad €2,06. Gezien de stand van de voorziening en de ontwikkeling van de kosten in de komende jaren stellen wij voor het tarief te verhogen met het inflatiepercentage van 1,55%. Door tariefdifferentiatie wordt het tarief voor een éénpersoonshuishouden €215,77 en voor een meerpersoonshuishouden €269,72. (zie hierna onder 3.2).

- 2-. De tarieven voor de rioolheffing te verlagen met 2,50%.**
(zie hierna onder 3.3).
- 3-. De tarieven leges te verhogen met de inflatiecorrectie van 1,55% met uitzondering van de tarieven voor Ondergrondse leidingen.**
- 4-. De tarieven voor de begraafplaatsrechten te verhogen met de inflatiecorrectie van 1,55%.**
- 5-. De tarieven voor de havengelden te verhogen met de inflatiecorrectie van 1,55%.**
(zie hierna onder 3.8).
- 6-. De tarieven voor de marktgelden te verhogen met de inflatiecorrectie van 1,55%.**
(zie hierna onder 3.10).

C. PRIVAATRECHTELIJKE TARIEVEN

- 1-. De sporttarieven te verhogen met de inflatiecorrectie van 1,55%.**

Toelichting

De sporttarieven worden verhoogd met 1,55%. Bij de commerciële tarieven voor de sporthal, sportzaal en gymzaal wordt rekening gehouden met eerdere besluitvorming (zie hierna onder 3.12.1).

- 2-. De dwangsom voor het afhalen van een fiets bij AFAC (Algemene Fiets Afhaal Centrale) niet te verhogen.**
(zie hierna onder 3.12.2).
- 3-. Het tarief voor het afkopen van infiltratie regenwater te verhogen met de inflatiecorrectie van 1,55%.**
(zie hierna onder 3.12.3).

-- HOOFDSTUK 2 --

ACTUALITEITEN & HOOFDLIJNEN

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op enkele actuele ontwikkelingen die spelen op het gebied van lokale belastingheffing in het algemeen en in Zwolle in het bijzonder. Achtereenvolgend zal worden ingegaan op: De WOZ-waarde in het woningwaarderingssysteem, de hervorming van het gemeentelijk belastinggebied en de bedrijveninvesteringszone (BIZ).

1. DE WOZ-WAARDE IN HET WONINGWAARDERINGSSYSTEEM

GBLT verricht de jaarlijkse herwaardering voor de Wet WOZ. Vanaf 1 oktober 2015 is de WOZ-waarde een grotere rol gaan spelen in het woningwaarderingssysteem (WWS). Het WWS is een systeem om de maximale huurprijs voor woningen in de gereguleerde huursector te bepalen. De verwachting bestond dat doordat de WOZ-waarde een belangrijker rol is gaan spelen bij het bepalen van de maximale huur, meer mensen bezwaar zouden maken tegen hun WOZ-beschikking. Huurders hebben een belang bij een lage WOZ-waarde en verhuurders bij een hoge WOZ-waarde. Een flinke toename van het aantal bezwaren is uitgebleven.

2. HERVORMING GEMEENTELIJK BELASTINGGEBIED

In een brief aan de Tweede Kamer heeft het kabinet bouwstenen gegeven voor een hervorming van het lokaal belastinggebied. Het gaat om een verschuiving van rijksbelastingen naar gemeentebelastingen. De hervorming beoogt geen herverdeling tussen huishoudens. Mogelijk worden een aantal kleine(re) gemeentelijke belastingen afgeschaft. Vooruitlopend op de hervorming van het lokaal belastinggebied wil de minister van Binnenlandse Zaken de precariobelasting op nutsleidingen afschaffen. Hiertoe is een wetsvoorstel ingediend.

3. BEDRIJVENINVESTERINGSZONE

Zowel ondernemers als gemeenten hebben belang bij investeringen in de bedrijfsomgeving. Voor het bedrijfsleven is de kwaliteit en veiligheid van de bedrijfsomgeving een belangrijke factor voor de aantrekkelijkheid van een onderneming voor klanten. Voor de lokale overheid is een veilige en leefbare publieke ruimte van belang om bedrijven en bezoekers aan te trekken. Een Bedrijven Investeringszone (kortweg BI-zone) maakt het voor ondernemers mogelijk om gezamenlijk te investeren in hun bedrijfsomgeving. Een BI-zone is een door de gemeente aangewezen gebied waarbinnen een bestemmingsheffing wordt geheven ter financiering van door de ondernemers in dat gebied gewenste voorzieningen. Gemeenten kunnen op initiatief van ondernemers overgaan tot het instellen van een BI-zone. Voorwaarde daarbij is dat een ruime meerderheid van de ondernemers binnen het aan te wijzen gebied de instelling van de BI-zone steunt.

De maatregelen die binnen de BI-zone worden genomen zullen in de praktijk voor het overgrote deel vallen in de categorie 'schoon, heel en veilig'. Te denken valt aan het verwijderen van graffiti, het opknappen van een veldje braakland of het verbeteren van de beveiliging. De gemeente zorgt voor de heffing en inning van de BIZ-bijdrage van de ondernemers. De binnengekomen middelen worden in de vorm van een subsidie toebedeeld aan de vereniging of stichting die de BI-zone beheert.

In Zwolle is momenteel één BI-zone aangewezen, te weten Dieze-Centrum.

Voor de binnenstad en bedrijventerrein Hessenpoort lopen onderzoeken of daar ook een BI-zone ingevoerd kan worden. In het najaar worden de verordeningen aan uw raad aangeboden. Daarna zullen draagvlakmetingen onder de ondernemers plaatsvinden. Afhankelijk van de uitkomst van de draagvlakmetingen zullen de BI-zones eventueel ingevoerd gaan worden met ingang van 1 januari 2017.

-- HOOFDSTUK 3 --

3.1 Onroerende-zaakbelastingen

Voorstel:

de tarieven van de onroerende-zaakbelastingen **voorlopig** als volgt vast te stellen:

woningen:	eigenaren	0,1338% van de waarde
niet woningen:	eigenaren	0,3225% van de waarde
	gebruikers	0,2608% van de waarde

Reden van heffing:

algemeen dekkingsmiddel ter dekking van de gemeentelijke uitgaven.

Beleidsafspraken:

de tarieven voor de OZB te verhogen met het inflatiepercentage van 1,55%.

Door de reparatie van de te hoge tarieven 2016 bij woningen wordt er een verlaging van 0,5% op alle woningen doorgevoerd. De aanleiding tot deze reparatie is dat de ingeboekte besparing op afval ad € 150.000,- voor woningen met een meer dan gemiddelde WOZ-waarde tot een hogere stijging van de OZB leidt dan alleen de inflatie. Het tarief bij woningen stijgt daarom met 1,05%.

Binnen de drie bovengenoemde heffingsmaatstaven mag tariefdifferentiatie plaatsvinden in die zin dat per heffingsmaatstaf een vast percentage dient te gelden. Bij verhoging dient rekening te worden gehouden met de landelijk geldende macronorm. De macronorm bepaalt dat de OZB-opbrengst van alle gemeenten tezamen niet meer mag stijgen dan de reële trendmatige groei van het bruto binnenlands product plus de prijsontwikkeling. Voor 2016 is de landelijk gemiddelde macronorm vastgesteld op 1,57%, voor 2017 is deze macronorm nog niet vastgesteld.

Overzicht baten:

De OZB-opbrengst 2017 bedraagt door de tariefsvoorstellen in totaal € 36.382.300,-. Onder te verdelen in:

Woningen:	eigenaren	€ 15.117.900,-
Niet-woningen	eigenaren	€ 12.685.600,- (inclusief bouwterreinen Gemeente Zwolle)
	gebruikers	€ 8.578.800,-
		€ 36.382.300,-

In de programmabegroting 2017 wordt een totaal aan inkomsten gepresenteerd van:

Belastingen	Baten
Taakveld Onroerende-zaakbelasting woningen	15.117.900
Taakveld Onroerende-zaakbelasting niet woningen	21.264.400
Taakveld Belastingen Overig:	
Precariobelasting (3.7)	344.500
Baatbelasting (3.9)	1.500
Reclame opbrengsten (niet in tarievennota)	407.343
Totaal taakveld Belastingen Overig	753.343
Taakveld economische promotie:	
Toeristenbelasting (3.11)	103.200
BIZ (niet in tarievennota)	26.000
Zomerkermis (niet in tarievennota)	123.000
Totaal	252.200

De volgende producten uit bijlage 1 vormen samen de bovenstaande opbrengsten.

Hoofdstuk 1. Onroerende-zaakbelastingen

3.2 Afvalstoffenheffing

Voorstel:

Het tarief van de afvalstoffenheffing vast te stellen op € 215,77 voor eenpersoonshuishoudens en € 269,72 voor meerpersoonshuishoudens. Deze gedifferentieerde tarieven zijn ten opzichte van de tarieven 2016 met 1,55% gestegen. Het gemiddelde tarief komt uit op een bedrag van € 251,65 bij 54.345 aansluitingen. Het reinigingsrecht is met ingang van 1 juli 2016 afgeschaft.

Reden van heffing:

Doorberekenen van de kosten, die gemaakt zijn om huishoudelijk afval in te zamelen en te (laten) verwerken.

Beleidsuitspraken:

100% kostentoerekening volgens het principe "de vervuiler betaalt". In 2004 is besloten een gedifferentieerd tarief voor de afvalstoffenheffing in te voeren voor één- en meerpersoonshuishoudens.

Overzicht baten en lasten:

De kosten voor inzameling en verwerking van huishoudelijk afval voor 2017 zijn als volgt geraamd:

Garantieprijsregeling oud papier	€	225.000
Verwerkingskosten oud papier	€	26.370
Container oud papier kringloop	€	1.529
Inkomsten oud papier ROVA over voorgaand jaar	€	-551.250
Inkomsten Nedvang: inzameling kunststoffen	€	-1.278.937
Bijdrage Humana: ondergrondse containers textiel	€	-20.891
Bijdrage straatreiniging	€	921.640
Beleidsontwikkeling	€	172.813
Communicatiekosten A&F	€	48.323
ROVA communicatie en voorlichting	€	500
Toezicht afval & minicontainers	€	290.211
ROVA (DVO)-basistaken, rest, bouw-sloop, gft, groftuin, kga, milieubrengstation, etc.	€	10.600.485
Zwerfvuil	€	40.701
Verrekening B&L met Riolering	€	-307.213
Vuilvisboot	€	-
Incidentele kosten speciale afvalprojecten	€	153.416
Kosten Kwijtschelding Afvalstoffenheffing	€	726.307
Afvalstoffenheffing / incasso GBLT	€	436.668
Subtotaal kosten afvalinzameling & verwerking	€	11.485.672
Bij: fictieve BTW	€	1.878.372
Bij: fictief bedrag Indirecte kosten/overhead	€	423.845
<i>Totale kosten / inkomsten Afvalinzameling & -verwerking</i>	€	13.787.889
Kosten per aansluiting 2017	€	253,71

In de programmabegroting 2017 worden de totalen per taakveld gepresenteerd

In onderstaand overzicht wordt inzichtelijk gemaakt waardoor de verschillen tussen Tarievennota en Programmabegroting worden veroorzaakt:

	Lasten	Baten
Taakveld Afval		
Programmabegroting 2017	13.485.000	15.787.000
Tarievennota 2017	13.787.889	13.675.957
Saldo	-302.889	2.111.043
Bijdrage Kunststofverpakkingen is in Tarievennota met de lasten gesaldeerd	1.278.937	1.278.937
Inkomsten Oud-Papier is in Tarievennota met de lasten gesaldeerd	551.250	551.250
Bijdrage Ondergrondse containers is in Tarievennota met de lasten gesaldeerd	20.891	20.891
Bijdrage Nedvang i.k.v. Zwerfvuilcampagne is in de Tarievennota met de lasten gesaldeerd	148.533	148.533
Fictieve BTW wordt wel in Tarievennota maar niet in de begroting opgevoerd	-1.878.372	0
Bedrag Indirecte kosten/overhead wordt wel in de Tarievennota maar niet in de begroting opgevoerd	-423.845	0
Saldo Afval (tlv voorziening Afvalstoffenheffing) wordt in Tarievennota niet meegenomen	0	111.932
	-302.606	2.111.543
Afrondingen	-283	-500

Er is sprake van kleine verschillen als gevolg van afronding van de cijfers van de programmabegroting 2017.

Relatie met Bijlage 1 van de Tarievennota 2017

De volgende onderdelen uit bijlage 1 vormen samen bovenstaande opbrengst:
Hoofdstuk 2. Afvalstoffenheffing (eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens)

Toelichting kostenopbouw:

1. Aantal aansluitingen;
2. Contract ROVA;
3. Onderbouwing kosten per aansluiting.

Ad 1. Aantal aansluitingen

Voor 2017 wordt uitgegaan van onderstaand aantal aansluitingen:

	werkelijk 01-01-2016	verwacht 31-12-2016	verwacht gem. 2016	verwacht 01-01-2017	verwacht 31-12-2017	verwacht gem. 2017
Afvalstoffenheffing	53.745	54.145	53.945	54.145	54.545	54.345
Reinigingsrechten	400	0	0	0	0	0
Totaal	54.145	54.145	53.945	54.145	54.545	54.345

Het aantal percelen is het "netto" aantal aansluitingen waarbij rekening is gehouden met leegstand.
De kosten ROVA worden berekend op basis van het gemiddelde aantal aansluitingen per jaar. Op basis van

nacalculatie van het werkelijke aantal aansluitingen wordt er afgerekend.

Voor 2017 wordt dus rekening gehouden met gemiddeld 54.345 aansluitingen.

De richtlijnen inzake de jaarlijkse toename van het aantal aansluitingen zal op korte termijn tot bijstelling leiden (besluitvorming heroriëntatie programma's). In het kader van stedelijke programmering zullen bijv. de aantallen aansluitingen/areaaluitbreidingen aangepast kunnen gaan worden.

Ad 2. Contract ROVA

ROVA rekent voor haar dienstverlening (vaste kosten) met een indexering van 1,84% voor 2017. De overige kosten van afvalverwerkende bedrijven (variabele kosten) worden geïndexeerd met 1,10%.

Voor uitbesteding aan ROVA is een tarief van € 195,06 per aansluiting meegenomen (€ 210,52 in 2016).

De totale kosten ROVA in 2017 zullen ten opzichte van 2016 dalen met € 600.000 (-5,35%).

Oorzaak van deze daling betreft enerzijds iets lagere kosten Basistaken ad € 196.000. Daarnaast leidt de aanbesteding van afvalverbranding van restafval tot een veel lagere kostenpost: -€ 780.000. Anderzijds zullen vanaf 2016 de inzamelingskosten van kunststofverpakking (na volledige implementatie van omgekeerd inzamelen) toenemen, extra lasten € 296.000.

Het sorteren en vermarkten van kunststofverpakking (KVM+) betekent een extra doorberekening van ROVA van € 42.000. Tegenover deze kosten van KVM+ krijgen we ook een bijdrage voor kunststofverpakking; deze bijdrage loopt niet via de ROVA maar wordt rechtstreeks van Nedvang ontvangen.

Door de overheid wordt een extra belasting geheven op de verbranding van restafval. Op grof huisvuil blijkt geen heffing van toepassing te zijn, hetgeen tot een besparing leidt van € 28.000. Bij GFT is ook een stijging te verwachten, hetgeen leidt tot een extra hoge last van € 42.000. Overige kleine verschillen zorgen voor een nadeel van € 25.000.

Ad 3. Onderbouwing kosten per aansluiting.

Bovenstaande uitgangspunten leiden tot de volgende kosten per aansluiting voor het jaar 2017:

	2016	2017	
	totale kosten	totale kosten	mutatie
- Afvalstoffenheffing:	€ 272,41	€ 253,71	-€ 18,70 (-6,86%)
- Reinigingsrechten:	€ 272,41	€ 0,00	-€ 272,41 (-100,00%)

Het reinigingsrecht is met ingang van 1 juli 2016 afgeschaft.

Het berekende aantal aansluitingen zal naar verwachting toenemen van 53.945 in 2016 naar 54.345 in 2017 (een stijging van 400).

Het saldo totale lasten/inkomsten zal in 2017 ten opzichte van 2016 afnemen met € 745.000 (-5,13%). Deze daling wordt voornamelijk veroorzaakt door:

Hogere kosten / minder inkomsten:

1. Hogere lasten als gevolg van kwietschelding en oninbaarheid van € 20.000: € 0,37 per aansluiting.
2. Hogere doorberekening vanuit straatreiniging van € 21.000: € 0,38 per aansluiting.
3. Overige kleine verschillen voor een totaalverschil van € 9.000: € 0,17 per aansluiting.

Lagere kosten / meer inkomsten:

1. Lagere bijdragen/subsidies inzake oud papier van € 15.000: -€ 0,28 per aansluiting.
2. Daling van de kosten DVO ROVA van € 600.000 als gevolg van (per saldo) lagere kosten afvalverbranding van restafval en stijging inzamelingskosten kunststofverpakking: -€ 11,03 per aansluiting.
3. Hogere inkomsten van Nedvang inzake kunststofverpakking van € 67.000: -€ 1,23 per aansluiting.
4. Lagere post fictieve BTW op afval van € 113.000: -€ 2,08 per aansluiting.
5. Hogere opbrengst afvalstoffenheffing ad € 281.000: € 5,71 per aansluiting.

TARIEF HEFFING 2017

Voorgesteld wordt het basistarief voor de afvalstoffenheffing voor 2017 te verhogen met 1,55% en het gemiddeld tarief te bepalen op € 251,65.

Genoemd voorstel leidt tot onderstaand basistarief, waarbij tevens het verschil met 2016 wordt aangegeven.

	<u>2016</u> <u>100% kst</u>	<u>2016</u> <u>Afvlakking</u>	<u>2016</u> <u>Heffing</u>	<u>2017</u> <u>100% kst</u>	<u>2017</u> <u>Afvlakking</u>	<u>2017</u> <u>Heffing</u>
Afvalstoffenheffing:	€ 272,41	€ 24,39	€ 248,02	€ 253,71	€ 2,06	€ 251,65
Reinigingsrechten:	€ 272,41	€ 24,39	€ 248,02	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00

(berekend gemiddelde)

Het reinigingsrecht is met ingang van 1 juli 2016 afgeschaft.

Dit betekent dat bij 54.345 aansluitingen de volgende inkomsten worden verkregen:

- Inkomsten heffingen	€ 13.675.957
- Saldo onttrekking voorziening afvalstoffenheffing	€ 111.932
Totale inkomsten	<u>€ 13.787.889</u>

Toelichting tarief:

1. Ontwikkeling 2017;
2. Stand voorziening afval;
3. Tariefdifferentiatie;
4. Meerjarenbeleid;
5. Toekomstige ontwikkelingen en risico's.

Ad 1. Ontwikkeling tarief 2017

Voorgaande jaren stelden wij u voor de stand van de egalisereserve afvalstoffen te gebruiken om het tarief af te vlakken. Vanaf het jaar 2011 is voorgesteld het tarief met 2,0% te verhogen gezien de stand van de egalisereserve en de ontwikkelingen van de kosten van afval; vanaf 2012 zijn de kosten van kwijschelding en oninbaarheid opgenomen in de heffingsgrondslag vanwege de financiële situatie van de gemeente. Vanaf 2014 wordt het volledige dividend van ROVA ten gunste gebracht van de algemene middelen, hetgeen inhoudt dat de jaarlijkse dotatie aan de voorziening Afvalstoffenheffing van € 435.000 is komen te vervallen. Jaarlijks wordt gekeken naar de dekkingsbijdrage van deze heffing. Uitgangspunt is dat de kosten 100% gedekt moeten zijn. Met ingang van 2014 zijn de middelen in de egalisereserve Afvalstoffenheffing overgeheveld naar de Voorziening Afval (BBV-voorschriften).

Ad 2. Stand Voorziening Afval

Stand van de Voorziening per 01-01-2016	€ 3.346.094
<u>Dotaties in 2016:</u> - rente 0,0 %	€ -
<u>Overige toevoegingen 2016:</u> Dotatie saldo van Baten & Lasten	€ -
Stand na toevoegingen	€ 3.346.094
<u>Onttrekkingen in 2016:</u> Onttrekking saldo van Baten & Lasten	€ 1.129.935
	€ 1.129.935
Stand van de Voorziening per 31-12-2016	€ 2.216.159
<u>Dotaties in 2017:</u> - rente 0,0 %	€ -
<u>Mogelijke toevoegingen 2017:</u> Dotatie saldo van Baten & Lasten	€ -
Stand na toevoegingen	€ 2.216.159
<u>Mogelijke onttrekkingen in 2017:</u> Onttrekking saldo van Baten & Lasten	€ 111.932
	€ 111.932
Stand van de Voorziening per 31-12-2017	€ 2.104.227

Ad 3. Tariefdifferentiatie (Raadsbesluit OWR03-148)

M.i.v. 2005 hanteren wij tariefdifferentiatie naar gezinsgrootte en wel één- en meer persoonshuishoudens, met de variant 80% staat tot 100%. Het aantal éénpersoonshuishoudens (18.205) is gesteld op 33,50% van het totale aantal aansluitingen (54.345).

Ad 4. Meerjarenbeleid.

De stand van de voorziening afval wordt mede gebruikt om te komen tot een gestabiliseerd tarief in de komende jaren.

Ad 5. Toekomstige ontwikkelingen en risico's

In het Gemeentelijk Grondstoffenplan (GGP) 2012-2016 zijn voorstellen opgenomen die invloed kunnen hebben op de voorziening Afval. Hierbij valt te denken aan:

1. Gefaseerde invoering van model omgekeerde inzameling met ondergrondse wijkvoorzieningen voor restafval;
2. Introductie huis-aan-huis inzameling van kunststof, blik, sap- en zuivelpakken. Dit is ook een onderdeel van het omgekeerd inzamelen. De verwachting is dat de gescheiden inzameling van verpakkingsafval kostenneutraal zal zijn. De vergoedingen voor 2013 en 2014 waren gegarandeerd, vanaf 2015 worden

de vergoedingen naar beneden bijgesteld, omdat het uitgangspunt is dat naarmate het project vordert de inzameling elk jaar efficiënter uitgevoerd zal worden;

3. Optimaliseren inzamelvoorzieningen voor oud papier, glas en textiel;
4. Er loopt een pilot voor een betere scheiding van kunststof, blik, sap- en zuivelpakken en papier bij de hoogbouw;
5. Bij het milieubrengstation moet betaald worden voor het bouw- en sloopafval;
6. Bedrijfsafval (reinigingsrecht) is met ingang van 1 juli 2016 gestopt.

Er wordt gewerkt aan een nieuw GGP 2016-2020.

Verder zijn er ambities ten aanzien van:

- aanscherping landelijke milieudoelstelling 100 kg per inwoner per jaar in 2020.
- wens "belonen" goed gedrag.
- service aan bewoners.

Door de wereldwijde economische ontwikkeling is de papierprijs gestegen, we constateren echter ook een lichte daling in de totale hoeveelheid ingezamelde tonnages oud papier. In gebieden waar "omgekeerd inzamelen" is ingevoerd, stijgt de ingezamelde hoeveelheid papier.

Conclusie:

Totale uitgaven product afval 2017	€ 13.787.889
Totale inkomsten product afval 2017	<u>€ 13.675.956</u>
Saldo op Afval 2017	<u>€ 111.933</u>

De geraamde lasten zijn hoger dan de inkomsten. Het saldo op afval wordt onttrokken aan de voorziening afval, ingesteld om pieken en dalen in de afvalstoffenheffing op te vangen. De geraamde kosten worden aldus voor 100% gedekt.

3.3 Rioolheffing

Voorstel:

Tarief eigenarendeel:

Uitgaande van 59.200 aansluitingen is voor 2017, het **tarief eigenarendeel €105,18**. Hier is voor 2017 geen prijsindexpercentage op toegepast, maar een verlaging van 2,5% ten opzichte van het tarief van 2016. Er vindt een onttrekking plaats ten laste van de egalisatievoorziening rioleringen.

Eind 2016 zal het nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2016-2020 aan de Raad worden aangeboden. Daarin staan de uitgangspunten voor de komende jaren vermeld.

Tarief gebruikersdeel:

De tarieven voor het **gebruikersdeel** worden eveneens verlaagd met 2,5 %.

In het eigenarendeel is het lozen op de riolering tot 500m³ afgevoerd water meegenomen.

Per 100m³ afgevoerd water worden de tarieven:

van	500m ³	t/m.	1.000m ³	€ 45,78
van	1.001m ³	t/m.	10.000m ³	€ 35,22
van	10.001m ³	t/m.	50.000m ³	€ 26,25
van	50.001m ³	t/m.	100.000m ³	€ 19,86
boven	100.000m ³			€ 13,86

Reden van heffing:

Doorberekenen van de kosten van vervanging, onderhoud en exploitatie van de gemeentelijke riolering aan belanghebbenden.

Beleidsuitspraken:

1. 100% kostentoe rekening volgens het principe "de vervuiler betaalt";
2. Uitvoering van het GRP 2016-2020 (raadsbesluit najaar 2016);
3. In het kader van het GRP is gekeken naar het meerjarig verloop van de voorziening. In de PPN 2014 is de ondergrens van de voorziening riolering bijgesteld naar € 1 miljoen. Ieder jaar wordt het forfaitair bedrag voor de BTW in het kader van het BTW-compensatiefonds opnieuw berekend. Voor 2017 bedraagt het forfaitair bedrag voor de BTW € 525.000. Het rentepercentage over de investeringen is voor 2017 verlaagd naar 1,5%. Op grond van de vernieuwde BBV-regelgeving voor 2017 is het rentepercentage over de boekwaarde van de investeringen (ca. € 30 miljoen, dat een lagere last van ruim € 600.000 geeft) opnieuw berekend en bepaald. De verlaging van het rentepercentage heeft tot gevolg dat we in 2017 al het niveau van kostendekkendheid bereiken, waardoor het tarief voor 2017 kan dalen met 2,5% in plaats van te verhogen met de prijsindex van 1,55%.
4. Door nieuwe technieken vindt een verschuiving plaats van investeringen naar onderzoek- en onderhoudskosten. In Zwolle wordt de riolering niet eerder vervangen, dan wanneer de technische levensduur verstreken is. Deze is veelal langer dan de economische levensduur, waardoor investeringen uitgesteld of gewijzigd uitgevoerd kunnen worden;
5. Met ingang van 2011 wordt een bedrag ad € 324.079 (2017: € 307.213) zijnde een deel van de kosten van straatreiniging ten laste van Riolering gebracht. De totale begrote kosten voor straatreiniging bedragen € 1,94 miljoen in 2017. Toenemend straatvuil is een bedreiging voor de riolering. We verwachten dat met het schoonhouden van wegen een positieve bijdrage wordt geleverd aan de inloop van vuil in de openbare riolering, waardoor we calamiteiten of extra kosten voor de riolering beperken. Het percentage dat doorberekend wordt is een inschatting van het aandeel van het totaal voor dit onderdeel;
6. In 2017 worden de oninbare rioolheffingen en kwijschelding op totaal € 12.818 per jaar geraamd;

7. In het collegeakkoord van mei 2014 is bepaald dat de woonlasten voor de burgers qua heffingen niet meer mogen stijgen dan de inflatiecorrectie. In het kostendekkingsplan van het nieuwe GRP zal opnieuw gekeken worden naar de tariefontwikkeling voor de komende jaren.
8. In 2017 en 2018 zullen de onderzoekskosten hoger uitvallen omdat in die jaren ook onderzoeken plaatsvinden in het kader van mogelijk te nemen maatregelen inzake klimaatadaptatie.

Overzicht baten en lasten:

Rioolheffing tarieven 2017

Aantal aansluitingen 2017 59.200

Tarief € 105,18

Inkomsten gebruikersdeel € 375.202

Lasten:

Kapitaallasten € 1.819.422

Riolering adviezen € 60.147

Rioleringsnota € 637.529

Riolering algemene kosten € 17.455

Riolering onderhoud Diversen € 2.103.043

Reiniging € 516.774

Kosten incasso GBLT € 175.011

Toezicht en handhaving Waterm/Riolering € 834

Doorbelasting kosten Straatreiniging € 307.213

Doorbelasting onderhoud stedelijk water € 17.545

Kosten kwijtschelding en oninbare riolheffingen € 12.818

Subtotaal netto lasten € 5.667.791

Bij: forfaitaire toeslag BCF € 525.000

Bij: indirecte kosten: 8,48 fte x €57.792 € 490.076

Netto lasten: onttrekking aan egalisatievoorziening € 6.682.867

Baten:

Rioolheffing, incasso GBLT - € 6.226.656

Inkomsten gebruikersdeel - € 375.202

Totale inkomsten - € 6.601.858

Saldo toevoeging aan egalisatievoorziening rioleringen - € 81.009

Mee- en tegenvallers op rioleringsgebied worden verrekend met de ingestelde egalisatievoorziening tarieven rioleringen. Vrijvallende middelen in deze voorziening vallen terug naar de burger in de vorm van lagere c.q. minder snel stijgende riolheffingen, tarieven worden afgevlakt. Hiermee is in het heffingsjaar 1996 een begin gemaakt.

In onderstaand overzicht wordt inzichtelijk gemaakt waardoor de verschillen tussen de Tarievennota 2017 en de Programmabegroting 2017 worden veroorzaakt.

In de programmabegroting 2017 (Taakveld 720) worden totalen gepresenteerd van:

- Lasten	€ 6.683.000 (afgerond)
- Baten	€ 6.602.000 (afgerond)
het saldo op het product bedraagt	€ - 81.000 (afgerond)

Inkomsten:		
Rioolheffing gebruikersdeel	€	375.000
Rioolheffing eigenaarsdeel	€	6.227.000
voorziening	€	- 81000
Totaal	€	6.683.000

Er is sprake van kleine afrondingsverschillen (veroorzaakt door de Productenramingen (Bijlagenboek). In 2016 is de toename van het aantal aansluitingen ca. 1000 t.o.v. de begroting 2016.

Relatie met Bijlage 1 van de Tarievennota 2017

Het volgende onderdeel uit bijlage 1 vormt bovenstaande opbrengst:

Hoofdstuk 3. Rioolheffingen - eigenarendeel
- gebruikersdeel (grotere lozers, 5 categorieën)

Hoofdstuk 12.3. Afkoop infiltratie regenwater

Conclusie:

De geraamde lasten zijn hoger dan de inkomsten. Het verschil (€ 81.000) wordt onttrokken aan de egalisatievoorziening tarieven rioleringen, om pieken en dalen in de rioolheffing op te vangen. De geraamde kosten worden voor 100% gedekt.

Investerings:

In 2017 zal een bedrag van € 219.675 (excl. BTW) voor riolering worden geïnvesteerd. De kapitaallasten hiervan komen, conform de regelgeving van het BBV vanaf 2018 ten laste van dit product. Het bedrag van € 219.675 zal in 2017 als jaarschijf aan de investeringen worden toegevoegd.

Ontwikkelingen:

Vanuit het landelijk Bestuurs Akkoord Water ligt er een opdracht om te besparen binnen de afvalwaterketen. De gemeente Zwolle, het waterschap Groot Salland en de gemeenten binnen dit beheersingsgebied werken nauw samen in Rivus (gezamenlijk afvalwaterbeheer west-Overijssel) om kennis, kunde te versterken, kwetsbaarheid te verminderen en kosten- en investeringontwikkelingen in de afvalwaterketen te matigen.

Stand egalisatievoorziening Rioleringen:

Stand van de voorziening per 01-01-2016	€ 3.804.292
<u>Dotaties in 2016</u>	
- toevoegingen:	€ -
Totaal toevoegingen in 2016	€ -
<u>Onttrekkingen in 2016</u>	
t.g.v. staat van baten en lasten	€ 560.354
Totaal onttrekkingen in 2016	€ 560.354
Stand van de reserve per 31-12-2016	€ 3.243.938
<u>Dotaties in 2017</u>	
- toevoegingen:	€ -
Totaal dotaties in 2017	€ -
<u>Onttrekkingen in 2017</u>	
t.g.v. staat van baten en lasten	€ 81.009
Totaal mogelijke onttrekkingen in 2017	€ 81.009
Stand van de reserve per 31-12-2017	€ 3.162.929

3.4 Leges

Leges zijn rechten die de gemeente op grond van de Gemeentewet of andere wetten kan heffen in verband met door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Er is een grote diversiteit in de aard van de onder de naam leges te heffen rechten. Vanwege die grote diversiteit is het niet mogelijk, in het kader van de tarievennota, de leges als één geheel te behandelen. Daarom worden achtereenvolgens vermeld:

- I. Leges Burgerzaken;
- II. Leges Omgevingsvergunningen;
- III. Leges Juridische Zaken en Veiligheid;
- V. Leges Gebruiksvergunningen;
- VI. Leges Ondergrondse leidingen;
- VII. Overige leges.

I. Leges Burgerzaken

Voorstel:

De tarieven die jaarlijks wettelijk worden vastgesteld op het maximum wettelijk tarief voor 2017 vast te stellen.

De overige tarieven te verhogen met het inflatiepercentage van 1,55%.

De tarieven voor het huwelijk af te ronden op hele euro's.

De overige tarieven af te ronden op eenheden van € 0,05.

Reden van de heffing:

Doorberekening van lasten verbonden aan het in behandeling nemen van aanvragen voor diverse diensten, alsmede het verstrekken van documenten door de secties Burgerzaken en KlantContactCentrum.

Beleidsafspraken:

Het uitgangspunt van beleid is om bij de leges 100% kostendekking te realiseren. Deze 100% kostendekking geldt voor het gehele productassortiment en niet per product.

Overzicht lasten/baten:

Onderstaande kosten en opbrengsten zijn exclusief de rijksleges die wij in rekening brengen bij de burger en ook weer moeten afstaan aan het ministerie.

Lasten:	KlantContactCentrum	€ 548.565,--
	Burgerzaken	€ 84.469,--
	Doorbelaste kosten A&F	€ 12.500,--
	Overige algemene kosten Derden	€ 2.700,--
	Toegerekende indirecte kosten	€ 625.548,--
	Forfaitaire toeslag BCF	€ 41.900,--
		<u>€1.315.682,--</u>
Baten:	verwachte baten 2017	€ 1.302.500,--
	onttrekking uit de reserve	€ 13.182,--
		<u>€1.315.682,--</u>

In de programmabegroting 2017 worden de totalen per taakveld gepresenteerd.

In onderstaand overzicht wordt inzichtelijk gemaakt waardoor de verschillen tussen Tarievennota en Programmabegroting worden veroorzaakt:

Taakveld Burgerzaken	Lasten		Baten	
Programmabegroting 2017		3.305.540		2.475.500
Tarievennota 2017		1.315.682		1.315.682
Verschil		1.989.858		1.159.818
Rijksleges Reisdocumenten	705.100		705.100	
Rijksleges Rijbewijzen/eigen verklaringen	143.700		143.700	
Rijksleges Naturalisatie	71.700		71.700	
Naturalisatie ceremonie	8.800			
Rijksleges Verklaringen (verklaring omtrent gedrag)	91.600		91.600	
Kosteloze dienstverlening Burgerlijke stand: erkenning vaderschap, ondertrouw, echtscheiding, controle op schijnhuwelijk, geboorten, overlijden, naamswijziging, etc.	240.137			
RNI, Registratie Niet Ingezetenen	167.710		160.800	
Toegerekende indirecte kosten	-625.548			
Forfaitaire BTW (Compensatiefonds) dat niet in begroting opgenomen wordt	-41.900			
Onttrekking uit de reserve			-13.182	
Straatmeubilair en straatnaambordjes	25.384			
Basisregistratie Personen, Verkiezingen, infocentrum	1.203.175		100	
		1.989.858		1.159.818

Er is sprake van afrondingsverschillen.

Relatie met Bijlage 1 van de Tarievennota 2017

De volgende producten uit bijlage 1 vormen samen de bovenstaande opbrengsten.

4. Legesverordening, titel 1 Algemene dienstverlening
  - 1 Burgerlijke stand
  - 2 Reisdocumenten en Nederlandse Identiteitskaart
  - 3 Rijbewijzen
  - 4 Verstrekkingen uit de Basisregistratie Personen
  - 5 Verstrekkingen uit het Kiezersregister
  - 6 Naturalisaties
  - 8 Vastgoedinformatie
  - 9 Overige Publiekszaken

De opbrengsten zijn berekend op basis van bovenstaande tarieven maal de verwachte aantallen.

Toelichting:

Voor 2017 zijn de verwachte aantallen en de hieraan te besteden uren aan de hand van de formatiecalculatie vastgesteld.

De kostendekkendheid komt door het hogere aantal rijbewijzen en reisdocumenten op bijna 99%. Door de onttrekking aan de reserve komt de kostendekkendheid op 100%.

De Rijksdienst voor het Wegverkeer gaat vanaf 1 oktober 2016 voor de aanvraag vernieuwing rijbewijs de mogelijkheid aanbieden om een aanvraag digitaal in te dienen. Op voorhand is lastig in te schatten hoeveel

procent van de aanvragers voor het vernieuwen van het rijbewijs van deze mogelijkheid gebruik gaat maken. Over de gemeentelijke leges in dergelijke gevallen is nog geen duidelijkheid. Het uitreiken van het document gebeurt in eerste instantie nog wel bij de gemeenten. Het is momenteel nog niet mogelijk aan te geven wat de gevolgen voor de gemeente zijn. Daarom zijn de legesinkomsten voor 2017 behoudend begroot. Voor reisdocumenten is de mogelijkheid van het indienen van een digitale aanvraag een stuk minder concreet dan voor rijbewijzen. Voor 2017 verwachten we hiervoor nog geen veranderingen.

Samenhang met begroting 2017:

Hiermee is voldaan aan 100% kostendekkendheid.

Conclusie:

De kostendekkendheid komt voor 2017 uit op 100%.

II. Leges Omgevingsvergunning

Voorstel:

De tarieven te verhogen met het inflatiepercentage van 1,55%.
De tarieven af te ronden op hele euro's.

Reden van de heffing:

Doorberekening van kosten, verbonden aan het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een omgevingsvergunning.

Beleidsafspraken:

Het nastreven van 100% kostendekking.

Overzicht lasten/baten:

Doorberekenbare kosten bouwleges 2017:

Uren afdeling Fysieke Leefomgeving vergunningverlening en toezicht	€ 1.208.471,--
Uren KCC	€ 55.183,--
Expertisecentrum	€ 324.600,--
Regionale Brandweer	€ 120.900,--
't Oversticht Advieskosten derden	€ 157.100,--
Overige Algemene Kosten Derden	€ 10.500,--
Diversen: advertenties en bekendm.	€ 25.000,--
Toegerekende indirecte kosten	€ 1.342.694,--
Forfaitaire toeslag BCF	€ 77.900,--
	€3.322.348,--

Verwachte baten 2017 **€2.793.000,--**

In de programmabegroting 2017 worden de totalen per taakveld gepresenteerd.

In onderstaand overzicht wordt inzichtelijk gemaakt waardoor de verschillen tussen Tarievennota en Programmabegroting worden veroorzaakt:

Taakveld Wonen en bouwen	Lasten	Baten
Bijlagenboek Programmabegroting 2017	5.020.176	3.596.140
Tarievennota 2017	3.322.348	2.793.000
Verschil	1.697.828	803.140
Fysieke Leefomgeving, o.a. klachten, vooroverleg en 2 ^e controles	196.183	
Planschade commissie	24.297	
Adviseur ruimtelijke initiatieven (ARI), dekking niet uit leges	87.475	
Inkomsten ARI uit anterieure overeenkomsten (privaatrechtelijk)		55.500
Toegerekende indirecte kosten	-1.342.694	
Forfaitaire BTW (Compensatiefonds) dat niet in begroting opgenomen wordt	-77.900	
Woningbouwprogrammering, beleid stedelijke vernieuwing, doelgroepenbeleid, (starters)leningen, wijkbeheer, woonschepen, Geo en BAG	2.810.467	747.640
	1.697.828	803.140

Er is sprake van afrondingsverschillen.

Relatie met Bijlage 1 van de Tarievennota 2017

De volgende producten uit bijlage 1 vormen samen de bovenstaande opbrengsten.

Hoofdstuk 4. Legesverordening,

Titel 1 Algemene dienstverlening

Hoofdstuk 11 Leegstandswet

Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning

Hoofdstuk 2 Vooroverleg / beoordeling conceptaanvraag

Hoofdstuk 3 Omgevingsvergunning excl. 2.3.5 gebruiksvergunning

De opbrengsten zijn berekend op basis van ervaringscijfers van de afgelopen jaren en verwachte bouwvolume 2017.

Toelichting:

Opgemerkt dient te worden dat uitsluitend kosten die rechtstreeks samenhangen met de door de gemeente verrichte dienstverlening in de tarieven kunnen worden doorberekend. Ook de kosten van eerste controle worden tot de directe kosten gerekend. Daartoe worden ook gerekend kosten die samenhangen met het opstellen van beschikkingen en in het kader daarvan te maken kosten van extern advies en publicatie.

Op grond van dit in de wet en jurisprudentie vastgelegde uitgangspunt kunnen beleidsvoorbereiding, aanvullende controles in het veld die verder gaan dan een eerste controle ter plekke, evenals bezwaar- en beroepsprocedures niet in de tarieven worden verdisconteerd. Deze kosten komen ten laste van de algemene middelen.

In de tarievennota 2015 hebben wij toegezegd terug te zullen komen met een voorstel over de tariefstelling van de leges, omdat de technische toets van een bouwaanvraag en de technische begeleiding tijdens de bouw niet meer door de overheid, maar door de markt gaan plaatsvinden. In de tarievennota 2016 hebben wij aangegeven dat de invoering van deze private kwaliteitsborging niet in 2016, maar in de loop van 2017 plaats zal vinden. De invoering is uitgesteld tot 1 januari 2018. Recent is het wetsvoorstel naar de Tweede Kamer gestuurd. Momenteel zijn wij bezig de gevolgen voor Zwolle in beeld te brengen. De verwachting is dat de uitkomsten in de tweede helft van 2016 beschikbaar zullen zijn.

Samenhang met begroting:

Tegenover de kostenafname staat een verwachte stijging van de leges door de tarieven aan te passen voor inflatie. Hierdoor neemt de kostendekkendheid iets toe.

Conclusie:

De geraamde kosten verband houdende met de behandeling van aanvragen voor omgevingsvergunningen worden in 2017 voor bijna 84% door legesopbrengsten gedekt.

III. Leges Juridische Zaken en Veiligheid

Voorstel:

De tarieven te verhogen met het inflatiepercentage van 1,55%.
De tarieven af te ronden op hele euro's.

Reden van de heffing:

doorberekening van kosten, verbonden aan het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning, ontheffing dan wel verklaring.

Beleidsafspraken:

Het nastreven van 100% kostendekking.

Overzicht lasten/baten:

Lasten: personeel Publiekszaken/Financiën € 269.579,--
Inclusief toegerekende indirecte kosten

Baten: verwachte baten 2017 €192.900,--

In de programmabegroting 2017 worden de totalen per taakveld gepresenteerd.

In onderstaand overzicht wordt inzichtelijk gemaakt waardoor de verschillen tussen Tarievennota en Programmabegroting worden veroorzaakt:

Taakveld Openbare orde en Veiligheid	Lasten		Baten	
Programmabegroting 2017		2.597.264		314.100
Tarievennota 2017		269.579		192.900
Verschil		2.327.685		121.200
APV openbare orde en ruimte, vooroverleg, Bibob, inbreng bij beleidsontwikkeling, periodieke controles, etc.	384.914			
Toegerekende indirecte kosten	-127.035			
Overige onderdelen Openbare orde en Veiligheid	2.069.806		121.200	
		2.327.685		121.200

Er is sprake van afrondingsverschillen.

Relatie met Bijlage 1 Tarievennota 2017

De volgende producten uit bijlage 1 vormen samen de bovenstaande opbrengsten.

Hoofdstuk 4. Legesverordening, titel 1 Algemene dienstverlening

12 Winkeltijdenwet

13 Kansspelen

16.2 Luchtvaartwet

16.3 APV en andere plaatselijke verordeningen

16.8 Ontheffing tijdelijke lozing

Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning

3.9 Kapvergunning

Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

1 Horeca

2 Organiseren evenementen of markten

- 3 Prostitutiebedrijven
- 5 Diversen

Toelichting:

Voor dit product is het lastig om precies aan te geven welke activiteiten wel en niet toegerekend kunnen worden aan het product. Er is veel beleidsmatig overleg en afstemming met adviseurs (zoals in het GEOZ, Gemeentelijk Evenementen Overleg Zwolle). Bibob is er bijgekomen. In tegenstelling tot bijvoorbeeld Bouw gaat het om plaatselijke wetgeving waar Fysieke Leefomgeving regelmatig wordt gevraagd om hierover mee te denken. Ook het toezicht is anders dan bij Bouw. Bij controles APV gaat het vaak om periodieke controles. Alleen de eerste controle mag meegenomen worden bij de kostendekkendheid van de vergunning. De leeftijdscontrole op het verkopen en schenken van alcohol valt ook onder dit product.

Conclusie:

De kostendekkendheid is ongeveer 72%. Dit is iets lager dan in 2016.

IV. Leges Gebruiksvergunningen

Voorstel:

De tarieven te verhogen met het inflatiepercentage van 1,55%.
De tarieven af te ronden op hele euro's.

Reden van de heffing:

Doorberekening van kosten, verbonden aan het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een gebruiksvergunning.

Beleidsafspraken:

Het nastreven van 100% kostendekking.

Overzicht lasten en baten:

Een groot gedeelte van de te maken kosten hebben geen relatie met een vergunningaanvraag, maar met afhandeling van een melding en toezicht en handhaving van het gebruik van panden.

Lasten: Publiekszaken en Brandweer 2017 € 26.500,--

Baten: verwachte baten 2017 € 26.500,--

In de programmabegroting 2017 worden de totalen per taakveld gepresenteerd.
In onderstaand overzicht wordt inzichtelijk gemaakt waardoor de verschillen tussen Tarievennota en Programmabegroting worden veroorzaakt:

Taakveld Openbare orde en Veiligheid	Lasten	Baten
Programmabegroting 2017	2.597.264	314.100
Tarievennota 2017	26.500	26.500
Verschil	2.570.764	287.600
Gebrijksbesluit, Fysieke Leefomgeving en Brandweer voor afhandeling meldingen inclusief eerste controle waarvoor geen leges geheven mogen worden en periodieke controles.	258.596	
Toegerekende indirecte kosten	-11.800	
Overige onderdelen Openbare orde en Veiligheid	2.323.968	287.600
	2.570.764	287.600

Er is sprake van afrondingsverschillen.

Relatie met Bijlage 1 van de Tarievennota 2017

De volgende producten uit bijlage 1 vormen samen de bovenstaande opbrengsten.
Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning
Hoofdstuk 3 Omgevingsvergunning 2.3.5 gebruiksvergunning

Toelichting:

De kosten die gemoeid zijn met het behandelen van een gebruiksvergunning zijn naar verwachting 100% kostendekkend.

De overige kosten kunnen niet gedekt worden uit de leges.

Conclusie:

Naar verwachting zullen de gebruiksvergunningen die nog overblijven 100% kostendekkend zijn.

VI. Ondergrondse leidingen

Voorstel:

1. Het basistarief voor het in behandeling nemen van aanvragen en het verlenen van vergunningen, als bedoeld in artikel 2.2 en artikel 7.1 van de Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur te verhogen met 3,2% (indexpercentage lonen) naar een tarief van €477,00 (afgerond op hele euro's).
2. Het tarief per strekkende meter voor het in behandeling nemen van aanvragen en het verlenen van vergunningen, als bedoeld in artikel 2.2 en artikel 7.1 van de Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur te verhogen met €0,10 naar €1,60.
3. Het in rekening brengen van de herstraatkosten (zie schaderegeling bij AVOI), die voortvloeien uit bovengenoemde werkzaamheden.

Reden van de heffing:

Doorberekening van de lasten verbonden aan het in behandeling nemen van aanvragen en verstrekken van vergunningen, als bedoeld in artikel 2.2 en artikel 7.1 van de Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur.

Bovenop deze kosten kunnen mogelijk nog extra kosten voor toezicht in rekening worden gebracht indien specifiek toezicht benodigd is (bv. toezicht werkzaamheden bij bomen). Eventuele kosten van veroorzaakte schade, worden ook in rekening gebracht.

Beleidsafspraken:

100% kostendekking.

Overzicht lasten/baten:

Dit beleid is vanaf 1 april 2012 opgenomen in de nieuwe Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur (AVOI). Met ingang van die datum is ook toezicht formeel ingevoerd.

Doorberekenbare kosten AVOI-leges 2017:

Uren afdeling Fysieke Leefomgeving vergunningverlening	€ 24.179,--
Expertisecentrum Advies + overige kosten	€ 50.946,--
Expertisecentrum Toezicht	€ 20.216,--
Toerekening indirecte kosten	€ 84.954,--
	€180.295,--

In de programmabegroting 2017 worden de totalen per taakveld gepresenteerd; dit maakt onderdeel uit van taakveld 210.

In onderstaand overzicht wordt inzichtelijk gemaakt waardoor de verschillen tussen Tarievennota en Programmabegroting worden veroorzaakt:

Integraal beheer openbare ruimte (IBOR), product wegen	Lasten		Baten	
Kabels en leidingen	€95.341		€179.325	
Programma indirecte kosten	€84.954			

Er is sprake van afrondingsverschillen.

Relatie met Bijlage 1 van de Tarievennota 2017

De opbrengsten zijn berekend op basis van ervaringscijfers van de afgelopen jaren en verwachte aantal vergunningen in 2017. Uitgangspunt is 225 vergunningen per jaar, met 200 strekkende meters per aanvraag. In 2013 zijn 170 vergunningen verleend. In 2014 zijn 239 vergunningen verleend. In 2015 zijn 237 vergunningen verleend.

Conclusie:

met het voorgestelde tarief worden de kosten voor de activiteiten 99,5% gedekt.

VII. Overige Leges

Leges Gedoogbeschikkingen

Voorstel:

het tarief voor het in behandeling nemen van verzoeken tot het verstrekken van gedoogbeschikkingen te verhogen met het inflatiepercentage van 1,55%.
De tarieven af te ronden op hele euro's.

Reden van de heffing:

doorberekening van de lasten verbonden aan het in behandeling nemen van verzoeken tot het verstrekken van gedoogbeschikkingen bouw, ruimtelijke ordening en milieu door de afdeling Fysieke Leefomgeving.

Beleidsafspraken:

100% kostendekking.

Alleen in uitzonderlijke gevallen wordt er gebruik gemaakt van gedogen.

Overzicht lasten/baten:

Dit beleid is vanaf 2011 opgenomen in de nieuwe kadernota handhaving. Aangezien er bij gedogen sprake is van een hoge uitzondering die afwijkt van de normaal geldende procedures, echt maatwerk dus, zijn er gemiddeld genomen relatief veel uren per aanvraag nodig.

Relatie met Bijlage 1 van de Tarievennota 2017

Aangezien het hier gaat om een uitzondering worden hiervoor geen bedragen begroot, maar voor incidentele gevallen wordt er wel een tarief meegenomen.

De volgende producten uit bijlage 1 hebben betrekking op deze leges.

Hoofdstuk 4. Legesverordening, titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving /

omgevingsvergunning

Hoofdstuk 10 Gedoogbeschikking

Conclusie:

met het voorgestelde tarief worden de kosten voor de activiteiten 100% gedekt.

3.5 Parkeerbelastingen

Voorstel:

1. De tarieven voor het parkeren bij parkeerapparatuur voor het belastingjaar 2016 niet te verhogen.
2. De tarieven voor parkeervergunningen, -abonnementsen en –ontheffingen te verhogen met het inflatiepercentage van 1,55% en af te ronden op € 0,05.

Toelichting:

De tarieven voor het parkeren bij parkeerapparatuur worden in beginsel om de drie jaar bijgesteld. Deze verhoging is vastgelegd in de Parkeernota 2004. De laatste verhoging heeft per 1 januari 2016 plaats gevonden. De volgende aanpassing van de tarieven zal dus in beginsel per 1 januari 2019 plaatsvinden.

De tarieven voor abonnementsen en vergunningen worden elk jaar verhoogd met de inflatiecorrectie voor de gemeentelijke tarieven. Voor 2016 is dat 1,55%. De tarieven worden afgerond op € 0,05.

De verhoging met 1,55% voor de parkeervergunningen, -abonnementsen en –ontheffingen zal naar verwachting eenzelfde verhoging van de inkomsten genereren.

Reden van de heffing:

Het heffen van parkeerbelasting van bestuurders c.q. houders van motorvoertuigen voor het innemen van, door het college van burgemeester en wethouders aangewezen, weggedeelten voor betaald parkeren.

Overzicht lasten/baten (cijfers concept begroting 2017):

lasten:

Ontwikkeling:

-beleid, onderzoeken en adviezen en kapitaallasten € 80.341,-

Wijkzaken:

-onderhoud en overige exploitatielasten, ledigen parkeermeters, parkeercontrole, flankerend beleid etc. € 4.478.875,-

Storting fonds Parkeren:

voordelig exploitatieresultaat Wijkzaken € 3.374.506,-

Totale lasten € 7.933.722,-

baten:

Ontwikkeling:

- geen

Wijkzaken:

-parkeergelden, verhuur parkeergarages, vergunningen/ontheffingen, parkeerboetes etc. € 7.853.381,-

Onttrekking fonds Parkeren:

- nadelig exploitatieresultaat Ontwikkeling € 2.799.841,-

Totale baten € 10.653.222,-

Afdracht algemene middelen € 2.719.500,- *)

*) De structurele afdracht aan de algemene middelen uit de parkeerexploitatie is op basis van de besluitvorming met ingang van 2016 jaarlijks € 1.401.000,- (PPN 2005, Check-up 2011, Bezuinigingen op de Bedrijfsvoering 2012, PPN 2013, 2016, Bezuinigingen 2014, 2015 en 2016). Verder is de structurele afdracht m.i.v. 2016 aangevuld met de op de bovengenoemde exploitaties in mindering gebrachte overheadkosten van € 711.500,-. Tenslotte worden de reguliere inkomsten uit naheffingen (parkeerboetes) afgedragen voor een bedrag van € 607.000,-.

Conclusie:

de tarieven conform het voorstel aan te passen.

3.6 Begraafplaatsrechten

Voorstel:

De tarieven te verhogen met het inflatiepercentage van 1,55%.
De tarieven af te ronden op hele euro's.

Reden van de heffing:

doorberekening van de lasten die verbonden zijn aan teraardebestellingen, de administratieve afhandeling en het onderhouden van de begraafplaatsen.

Beleidsafspraken:

In de perspectiefnota 2005 is ingestemd met de uitvoering van het Masterplan Kranenburg. Hiervoor is een structurele bijdrage toegekend ten laste van de algemene middelen. Daarmee wordt de 100% kostendekkendheid los gelaten.

Overzicht lasten/ baten:

Lasten:

Onderhoud begraafplaatsen (incl. BTW)	€ 809.962,--
Toegerekende rente en afschrijving	€ 201.714,--
Toegerekende kosten burgerzaken/KCC	€ 37.341,--
Toegerekende kosten automatisering	€ 10.500,--
Wet op de lijkbezorging	€ 101.900,--
Indirecte kosten	€ 35.372,--
	€1.196.789,--
Storting in de reserve	€ 13.825,--
Totale Lasten	€1.210.614,--
Verwachte baten 2017	€ 987.400,--

In de programmabegroting 2017 worden de totalen per taakveld gepresenteerd.

In onderstaand overzicht wordt inzichtelijk gemaakt waardoor de verschillen tussen Tarievennota en Programmabegroting worden veroorzaakt:

Taakveld Begraafplaatsen en crematoria	Lasten	Baten
Bijlagenboek Programmabegroting 2017	1.161.417	987.400
Tarievennota 2017	1.210.614	Incl. reserve 987.400
Verschil	-49.197	0
Storting in reserve		
Toegerekende indirecte kosten	-35.372	
	-49.197	0

Er is sprake van afrondingsverschillen.

Relatie met Bijlage 1 van de Tarievennota 2017

De volgende producten uit bijlage 1 vormen samen de bovenstaande opbrengsten.

Hoofdstuk 4. Legesverordening, titel 1 Algemene dienstverlening

Hoofdstuk 16.1 Wet op de Lijkbezorging

Hoofdstuk 6. Rechten Algemene Begraafplaatsen

Toelichting:

De verwachte leges begraven zijn hoger dan voor de begroting 2016. Dit komt door de ingebruikname van het Chinese gedeelte. De begrote kosten voor Lijkschouw blijven hoog. Deze kosten, waar geen inkomsten tegenover staan, zijn de laatste jaren sterk gestegen.

De structurele bijdrage ten laste van de algemene middelen bedraagt voor 2017 € 164.300,--. Op die manier wordt een aanzienlijke stijging van de tarieven voorkomen en de concurrentiepositie van Kranenburg niet verder onder druk gezet. Deze bijdrage is verlaagd omdat de rentelasten veel lager zijn door aanpassing van het rentepercentage.

Door de samenwerking met Rova voor het groenonderhoud op de begraafplaats ontstaat er een nadeel als gevolg van de BTW die niet verrekenbaar/compensabel is. Dit nadeel komt ten laste van de algemene middelen.

Conclusie:

De kostendekkendheid bedraagt 82 %. De niet gedekte kosten zijn gelijk aan de geïndexeerde bijdrage uit de perspectiefnota 2005 en het BTW-nadeel.

3.7 Precariobelasting

Voorstel:

De tarieven te verhogen met het inflatiepercentage van 1,55%.

Toelichting:

Precariobelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Tegenover het heffen van de belasting staat geen directe tegenprestatie.

Reden van de heffing:

Het heffen van belasting vanwege het hebben van voorwerpen op, onder of boven gemeentegrond.

Overzicht lasten/baten:

De opbrengst in 2017 wordt geraamd op € 344.500,--.

Voor relatie met programmabegroting zie 3.1 onroerende-zaakbelastingen.

Relatie met Bijlage 1 van de Tarievennota 2017

De volgende producten uit bijlage 1 vormen samen de bovenstaande opbrengsten.

Hoofdstuk 7. Precariobelasting, met uitzondering van bepalingen 5.1 en 5.2 (zie onderdeel 3.10).

3.8 Havengelden

Voorstel

1. De tarieven voor woonschepen en recreatievaartuigen te verhogen met het inflatiepercentage van 1,55%.
2. De tarieven voor beroepsvaart te verhogen met het inflatiepercentage van 1,55%.
3. De tarieven voor water en elektra met het gemeentelijke prijsindexpercentage met 1,10% te verhogen.
4. De tarieven af te ronden op €0,05.

Toelichting

De huidige tarieven zijn op dit moment vergelijkbaar met tarieven die in andere gemeenten worden gehanteerd en daarmee marktconform.

De gemeente Zwolle heeft met Rijkswaterstaat overeenstemming bereikt over het overdragen van de bediening van de op afstand bediende bruggen in Zwolle. Dit betekent dat deze bruggen naar verwachting eind 2017 worden bediend vanuit het bedieningscentrum van Rijkswaterstaat bij de Spooldersluis.

Reden van de heffing

De exploitatielasten van vaarwegen, havens en kaden voor woonschepen, beroeps- en recreatievaart evenals 25% van de kosten van de brugbediening door te berekenen aan de gebruikers.

Beleidsafspraken

Een van de direct aanwijsbare diensten van de gemeente, waarvan de tarieven niet kostendekkend zijn, is die van de havengelden. Als beleids criterium wordt voorgesteld marktconforme tarieven. De Raad heeft in 2005 met de inhoud en voorstellen uit het Actieprogramma Havens ingestemd. In het Actieprogramma Havens is geconcludeerd dat een 100% kostendekkendheid voor het product Havens niet realistisch is.

Overzicht van lasten en baten

Lasten:

25% kosten brugbediening	€ 114.121
Havens	€ 46.928
Beroepsvaart	€ 125.855
Recreatievaart en passantenhaven	€ 90.286
Woonschepen en ligplaatsen	€ 42.320
Toerekening indirecte kosten:	€ 142.700

Totaal lasten € **562.210**

Baten:

Beroepsvaart	€ 319.000
Passanten	€ 30.900
Pleziervaartuigen	€ 13.700
Woonschepen	€ 76.600
Brugbediening en overige vergoedingen	€ 22.896

Totaal baten € **463.096**

Conclusie

De haventarieven zijn in 2017 voor 82% kostendekkend; in 2016 was de kostendekkendheid ook 82%.

In de programmabegroting 2017 worden de totalen per taakveld gepresenteerd.

In onderstaand overzicht wordt inzichtelijk gemaakt waardoor de verschillen tussen de Tarievennota 2017 en de Programmabegroting 2017 worden veroorzaakt.

Taakveld	Lasten		Baten	
Programmabegroting 2017				
Recreatieve havens	90.000		- 45.000	
Econ havens en waterwegen (beroepsvaart)	469.000		-367.000	
Wonen en bouwen (woonschepen)	50.220.000		-3.596.000	
Verkeer en Vervoer (brugbediening)	12.501.000		-344.000	
Totaal bovenstaande taakvelden		63.280.000		-4.352.000
Tarievennota 2017		562.000		-463.096
Verschil		-62.718.000		3.888.904
Overige onderdelen Econ havens en waterwegen	-343.000		35.000	
Overige onderdelen Wonen en bouwen	-50.178.000		3.519.000	
Overige onderdelen Verkeer en Vervoer	-12.298.000		344.000	
Indirecte kosten	143.000			
Onderhoud (product blauw)	47.000			
Kosten havens onderdeel kunstwerken (75%)	-160.000			
Overhead brugbediening	61.000			
Overige kosten	11.000			
		-62.717.000		3.898.000

Er is sprake van afrondingsverschillen.

Lasten:

Aan havens wordt een component indirecte kosten/overhead (€ 142.700) toegerekend die niet opgenomen is in de productenraming (bijlagenboek). Een deel van de kosten van Havens (kapitaallasten en onderhoud) staan verantwoord onder het cluster Blauw, een bedrag van € 46.928. Deze lasten zijn niet in de productenraming van Havens opgenomen, maar dienen wel te worden meegenomen in de Tarievennota. Binnen het product Havens zijn kosten geraamd voor € 213.482, die maar deels (25%) aan Havens toegerekend worden. Het overige deel (75%) van de lasten worden beschouwd als zijnde Kunstwerken en worden niet in de Tarievennota 2017 opgenomen (- € 160.112). Daarnaast zal een deel van de toe te rekenen indirecte kosten/overhead (Brugbediening) meegenomen dienen te worden in de Tarievennota (€ 60.751).

Relatie met Bijlage 1 van de Tarievennota 2017

Het volgende onderdeel uit bijlage 1 vormt het totaal van bovenstaande opbrengst:

Hoofdstuk 8. Havengelden (1 t/m 9).

3.9 Baatbelastingen

Voorstel:

niet van toepassing

Reden van de heffing:

het heffen van belasting van eigenaren van onroerende zaken, die gebaat zijn door de aanleg van een rioleringsstelsel c.q. van bepaalde wegen.

Beleidsafspraken:

bij voorstellen m.b.t. reeds in uitvoering zijnde c.q. nog komende rioleringsinvesteringen (die uitgevoerd worden in het kader van het Gemeentelijk Riolerings Plan) wordt tegelijkertijd een z.g. "bekostigingsbesluit" conform art. 222 van de Gemeentewet genomen.

Op basis van dit besluit wordt bij voorkeur een privaatrechtelijke overeenkomst gesloten met diegene die op het riool wordt aangesloten.

De laatste jaren konden in alle gevallen privaatrechtelijke overeenkomsten afgesloten worden.

Indien geen overeenstemming wordt bereikt dan kan op basis van het bekostigingsbesluit alsnog een baatbelasting worden geheven.

Overzicht lasten/baten:

is een algemeen dekkingsmiddel. In totaal zijn voor het jaar 2017 € 1.500,-- aan baten geraamd.

Voor relatie met programmabegroting zie 3.1 onroerende-zaakbelastingen.

Onderbouwing tarief:

de maximale heffingsperiode bij baatbelastingen is wettelijk bepaald op 30 jaar. Er worden baatbelastingen geheven op grond van 2 baatbelastingverordeningen, allen voor riolering (oude gevallen, daterend van voor het GRP) die t/m 2017 lopen. Vanaf 2018 komt dit onderdeel dus te vervallen.

3.10 Marktgeden

Voorstel

1. De markttarieven te verhogen met het inflatiepercentage van 1,55%.
2. De tarieven voor water en elektra te verhogen met het gemeentelijke prijsindexpercentage van 1,10%.
3. De tarieven af te ronden op €0,05.

Toelichting

De bezetting op diverse markten is het afgelopen jaar redelijk stabiel gebleven. De inkomsten hebben we naar beneden bijgesteld op basis van de realiteit.

Reden van de heffing

Doorberekenen van de kosten voor het houden van warenmarkten aan de marktkooplieden.

Beleidsafspraken

Nastreven van 100% kostendekkendheid. De laatste jaren schommelt de kostendekkendheid van het product markten tussen de 75 en 90 %. Het is dan ook niet realistisch om de markttarieven 100% kostendekkend te krijgen. Hierdoor zullen vele marktkooplieden, gezien de huidige economische omstandigheden, volledig afhaken.

Inmiddels is de marktcommissie ingesteld, waarmee we de kansen verkennen om de kostendekkendheid richting 100% te krijgen en de markt aantrekkelijk te houden.

Voor 2017 is het bedrag van de forfaitaire toeslag BTW opnieuw berekend.

De energiekosten zijn sinds 2011 toegenomen door de netwerkkosten; deze worden echter voor een klein deel doorberekend aan de marktkooplieden. Dit zet de kostendekkendheid onder druk.

Overzicht lasten en baten

Markten Algemeen totaal	€ 82.715
Markten: energielasten	€ 35.800
Markt Aa-landen: kap. lasten + Ov.	€ 10.642
Markt Zwolle-Z: kap. lasten + Ov.	€ 16.113
Vrijdagmarkt: kap. lasten + Ov.	€ 39.311
Zaterdagmarkt: kap. lasten + Ov.	€ 40.280
Markt Stadshagen	€ 6.749
Overige markten: Ov. lasten	€ 1.093
Standplaatsen: kap. lasten + Ov.	€ 28.621
Toerekening: indirecte kosten	€ 132.577
Afdracht promotiefonds	€ 19.059
Forfaitaire toeslag BTW	€ 23.352
Totaal lasten	€436.312

Markt Algemeen: inkomsten energie	€ 22.200
Markt Aa-landen: Inkomsten	€ 8.600
Markt Zwolle-Zuid: inkomsten	€ 28.200
Vrijdagmarkt: inkomsten	€ 99.300
Zaterdagmarkt: inkomsten	€ 71.500
Markt Stadshagen	€ 6.100
Overige markten: inkomsten	€ 3.600
Standplaatsen: inkomsten	€ 77.300
Inkomsten promotiefonds	€ 19.059
Totaal baten	€335.859
Verschil	€102.732

Conclusie:

De markttarieven zijn in 2017 voor 77 % kostendekkend.

In de programmabegroting 2017 worden de totalen per taakveld gepresenteerd

In onderstaand overzicht wordt inzichtelijk gemaakt waardoor de verschillen tussen Tarievennota en Programmabegroting worden veroorzaakt:

Taakveld Bedrijfsloket en -regelingen	Lasten		Baten	
Programmabegroting 2017		280.000		336.000
Tarievennota 2017		436.000		336.000
Verschil		-156.000		0
Indirecte kosten	-133.000			
Forfaitaire toeslag BTW	-23.000			
		-156.000		

Relatie met Bijlage 1 van de Tarievennota 2017

De volgende onderdelen uit bijlage 1 vormen het totaal van bovenstaande opbrengst:

10. Marktgeden

7. Precariobelasting, bepalingen 5.1 en 5.2 (zie onderdeel 3.7)

3.11 Toeristenbelasting

Voorstel:

De tarieven voor de belastingjaren 2017 en 2018 vast te stellen op € 0,60 per overnachting. Dit is gelijk aan het tarief van 2016.

Toelichting:

Met de ondernemers uit de branche is afgesproken dat in een vroegtijdig stadium nieuwe tarieven worden doorgegeven. In 2012 is het tarief verhoogd van € 0,50 naar € 0,60 per overnachting. Wij hebben u in de tarievennota 2016 voorgesteld ook het tarief voor 2017 vast te stellen op € 0,60. Gezien de economische omstandigheden waardoor deze sector veel moeite heeft om een goede bezetting te realiseren en voornamelijk geen verbetering in de markt te verwachten valt, stellen wij u voor om ook in 2018 de tarieven niet te verhogen.

Reden van heffing:

Het heffen van belasting ter zake van het tegen vergoeding houden van verblijf binnen de gemeente door personen die niet als ingezetene in de basisregistratie personen zijn ingeschreven.

Overzicht baten:

De opbrengst in 2017 is geraamd op € 103.200,--.

In de programmabegroting 2017 worden de totalen gepresenteerd.

Voor relatie met programmabegroting zie 3.1 onroerende-zaakbelastingen.

Relatie met Bijlage 1 van de Tarievennota 2017

De volgende producten uit bijlage 1 vormen samen de bovenstaande opbrengsten.

Hoofdstuk 12. Toeristenbelasting.

3.12 Privaatrechtelijke Tarieven 2017

Zoals gebruikelijk vermelden wij in de tarievennota ook de overige privaatrechtelijke tarieven die niet op basis van een publieke verordening maar op privaatrechtelijke wijze worden geheven. Vanzelfsprekend worden alleen die tarieven vermeld waar de gemeente nog mee verbonden is.

3.12.1 Sport

Voorstel:

De sporttarieven voor het belastingjaar 2017 te verhogen met de jaarlijkse inflatiecorrectie. Voor 2017 is deze vastgesteld op 1,55%.

Toelichting:

Het tarief voor de huur van de sportaccommodaties is zowel voor de binnen- als de buitensportaccommodaties niet kosten gerelateerd. Het tarief komt tot stand door indexering op het tarief van vorig jaar. Daarnaast wordt rekening gehouden met eerdere besluitvorming voor wat betreft de aanpassing van de tarieven voor huur van accommodaties aan commerciële huurders (bijv. sportscholen).

Reden van heffing:

De sportaccommodaties kunnen tegen dit opgenomen tarief in gebruik gegeven worden aan belangstellenden conform de af te sluiten huurovereenkomst. Deze eigen bijdrage wordt wenselijk geacht, omdat de overheid niet alle kosten voor haar rekening wil nemen.

Overzicht baten:

De opbrengst in 2017 is voor de buitensportaccommodaties voorlopig geraamd op ongeveer € 473.992,-. Voor de binnensportaccommodaties is deze geraamd op ongeveer € 515.289,-, waarvan overigens een aanzienlijk deel wordt doorbetaald aan de eigenaren van de diverse accommodaties. De gemeente Zwolle is namelijk in veel gevallen geen eigenaar van de binnensportaccommodaties, maar treedt in deze via Stichting Sportservice Zwolle op als verhuurder. Deze bedragen zijn terug te vinden in de begroting op het onderdeel sport.

3.12.2 Dwangsom afhalen fiets

Voorstel:

De dwangsom voor het afhalen van de fiets bij AFAC niet te verhogen met het inflatiepercentage van 1,55%.

Toelichting:

Foutief gestalde fietsen worden door AFAC verwijderd. Aan deze vorm van bestuursdwang zijn kosten verbonden (controleren, verwijderen, opslag, teruggave en bijbehorende administratieve afhandeling) die verhaald worden op de overtreder. Daarnaast zijn er vaste kosten zoals de huur van het pand, nutsvoorzieningen en ICT. Met de verhoging van de dwangsom in 2015 van € 10,00 naar € 15,00 is gestreefd naar een betere kostendekkendheid. Het heeft de voorkeur om een tarief in rekening te brengen welke is afgerond op hele euro's. Daarom stellen wij voor het tarief niet te verhogen.

3.12.3 Afkoop infiltratie regenwater

Voorstel:

De tarieven voor het afkopen van de verplichting tot infiltratie van het regenwater te verlagen met 2,5%.

Toelichting:

In het door de raad vastgestelde GRP2011-2015 is in hoofdstuk 4.4.2 "Taakopvatting hemelwater" opgenomen dat bij nieuwbouw/verbouwbouwprojecten < 30 m² particulieren en bedrijven op eigen terrein het hemelwater moeten verwerken (hergebruik en/of infiltreren) van daken, terrassen, parkeerplaatsen etc.. Indien dit aantoonbaar niet mogelijk is, zorgt de gemeente voor een alternatief in het stedelijk gebied ter compensatie.

De ontwikkelende partij kan de infiltratieplicht afkopen indien uit aanvullend onderzoek blijkt dat infiltratie van hemelwater niet binnen de eigen perceelgrenzen kan plaatsvinden.

-- HOOFDSTUK 4 --

BELASTINGEN-WOONLASTEN

In dit hoofdstuk wordt stilgestaan bij de consequenties van diverse belastingen die kunnen worden gerangschikt onder de zogenaamde woonlasten.

Over de periode 2016 tot en met 2017 wordt aangegeven wat de woonlastenstijging is voor:

- huurders van woningen, niet zijnde eigenaren;
- eigenaren van woningen, niet zijnde bewoners;
- eigenaren van woningen tevens zijnde bewoners.

Voor een drietal woningwaarden wordt aangegeven wat het stijgingspercentage voor een drietal heffingen is geweest. Het betreft de volgende heffingen:

- onroerende-zaakbelastingen;
- afvalstoffenheffing;
- rioolheffing.

Hierbij wordt uitgegaan van een drietal woningwaarden per 2016/2017 (2017 is gelijk aan 2016, omdat de nieuwe waarden voor 2017 nog niet bekend zijn).

Heffingen als de begraafplaatsrechten, baatbelastingen, precariobelasting enz. zijn in het overzicht niet vermeld, omdat deze heffingen slechts drukken op bepaalde delen van de bevolking.

Ontwikkeling tarieven over de periode 2014 tot en met 2017 (bedragen in euro's).

	2014	2015	2016	2017
OZB-eigenaar	0,1317%	0,1331%	0,1325%	0,1338%
OZB-gebruiker				
Rioolheffing	€ 104,10	€ 105,77	€ 107,89	€ 105,18
afvalstoffenheffing				
* eenpersoonsh.	€ 215,38	€ 215,38	€ 212,48	€ 215,77
* meerpersoonsh.	€ 269,23	€ 269,23	€ 265,60	€ 269,72

In onderstaande overzichten wordt voor een drietal waardeklassen van woningen een overzicht gegeven van de ontwikkeling van de woonlasten voor:

- de huurders (1 –of meerpersoonshuishoudens) van woningen, niet zijnde eigenaren;
- de eigenaren van woningen, niet zijnde de bewoners;
- de eigenaren (1 –of meerpersoonshuishoudens) van woningen tevens zijnde de bewoners.

Verder dienen voor 2017 vergeleken met 2016 de volgende uitgangspunten:

. onroerende zaakbelastingen	+ 1,05 %
. rioolheffing	- 2,50 %
. afvalstoffenheffing	
* eenpersoonshuishouden	+ 1,55 %
* meerpersoonshuishouden	+ 1,55 %

Door het verhogen van het tarief voor afvalstoffenheffing met de inflatiecorrectie en het verhogen met 1,05% van de onroerende zaakbelastingen en het verlagen van de rioolheffing met 2,50% stijgen de woonlasten voor grote groepen inwoners minder dan het inflatiepercentage van 1,55%. Voor de huurders stijgen de woonlasten met het inflatiepercentage van 1,55%, voor eigenaren van woningen tot en met een waarde van € 150.000 dalen de woonlasten en voor de overige groepen stijgen de woonlasten aanzienlijk minder (< 1%) dan het inflatiepercentage van 1,55%. De woonlasten van een meerpersoonshuishouden (Coelo 2016) in een woning met een gemiddelde waarde bedragen in Zwolle € 638,20 (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing). Dit is lager dan het gemiddelde van € 679,-- van de 36 grootste Nederlandse gemeenten.

Het kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding van belasting kan worden verleend indien men niet in staat is anders dan met buitengewoon bezwaar de belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen. Van buitengewoon bezwaar is in het algemeen sprake indien de middelen om een belastingaanslag te betalen ontbreken en ook niet binnen afzienbare tijd kunnen worden verwacht. Daarnaast kunnen zich ook andere omstandigheden voordoen die meebrengen dat betaling van de aanslag redelijkerwijs niet kan worden gevorderd.

Teneinde de rechtszekerheid en rechtsgelijkheid voor elke burger te waarborgen is er een landelijk geldend kwijtscheldingsbeleid ontwikkeld en vastgelegd in de "Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990". Vroeger waren de normen tamelijk streng, maar sinds 1 januari 1995 zijn de normen verruimd. Deze verruiming bestond uit een verhoging van de kosten van bestaan van 90% naar maximaal 95% van de bijstandsuitkeringen. Met ingang van 1 januari 1997 is de kwijtscheldingsnorm uiteindelijk opgetrokken tot 100%. In 2015 is de mogelijkheid van kwijtschelding voor kleine ondernemers ingevoerd.

Woning van €150.000,00

Categorie huurder van een woning, niet zijnde eigenaar met een 1-persoonshuishouden.

	2016	2017
WOZ-waarde	€ 150.000,00	€ 150.000,00
OZB-eigenaar		
Rioolheffing		
Afvalstoffen.	€ 212,48	€ 215,77
Totaal	€ 212,48	€ 215,77
Wijziging per jaar		+ 1,55%

Categorie huurder van een woning, niet zijnde eigenaar met een meerpersoonshuishouden.

	2016	2017
WOZ-waarde	€ 150.000,00	€ 150.000,00
OZB-eigenaar		
Rioolheffing		
Afvalstoffen.	€ 265,60	€ 269,72
Totaal	€ 265,60	€ 269,72
Wijziging per jaar		+ 1,55%

Categorie eigenaar van een woning, niet zijnde bewoner.

	2016	2017
WOZ-waarde	€ 150.000,00	€ 150.000,00
OZB-eigenaar	€ 198,75	€ 200,70
Rioolheffing	€ 107,89	€ 105,18
Afvalstoffen.		
Totaal	€306,64	€305,88
Wijziging per jaar		- 0,25%

Categorie eigenaar van een woning tevens bewoner met een 1-persoonshuishouden.

	2016	2017
WOZ-waarde	€ 150.000,00	€ 150.000,00
OZB-eigenaar	€ 198,75	€ 200,70
Rioolheffing	€ 107,89	€ 105,18
Afvalstoffen.	€ 212,48	€ 215,77
Totaal	€519,12	€521,65
Wijziging per jaar		+ 0,49%

Categorie eigenaar van een woning tevens bewoner met een meerpersoonshuishouden.

	2016	2017
WOZ-waarde	€ 150.000,00	€ 150.000,00
OZB-eigenaar	€ 198,75	€ 200,70
Rioolheffing	€ 107,89	€ 105,18
Afvalstoffen.	€ 265,60	€ 269,72
Totaal	€572,24	€575,60
Wijziging per jaar		+ 0,59%

Woning van €250.000,00

Categorie huurder van een woning, niet zijnde eigenaar met een 1-persoonshuishouden.

	2016	2017
WOZ-waarde	€ 250.000,00	€ 250.000,00
OZB-eigenaar		
Rioolheffing		
Afvalstoffen.	€ 212,48	€ 215,77
Totaal	€212,48	€215,77
Wijziging per jaar		+ 1,55%

Categorie huurder van een woning, niet zijnde eigenaar met een meerpersoonshuishouden.

	2016	2017
WOZ-waarde	€ 250.000,00	€ 250.000,00
OZB-eigenaar		
Rioolheffing		
Afvalstoffen.	€ 265,60	€ 269,72
Totaal	€265,60	€269,72
Wijziging per jaar		+ 1,55%

Categorie eigenaar van een woning, niet zijnde bewoner.

	2016	2017
WOZ-waarde	€ 250.000,00	€ 250.000,00
OZB-eigenaar	€ 331,25	€ 334,50
Rioolheffing	€ 107,89	€ 105,18
Afvalstoffen.		
Totaal	€439,14	€439,68
Wijziging per jaar		+ 0,12%

Categorie eigenaar van een woning tevens bewoner met een 1-persoonshuishouden.

	2016	2017
WOZ-waarde	€ 250.000,00	€ 250.000,00
OZB-eigenaar	€ 331,25	€ 334,50
Rioolheffing	€ 107,89	€ 105,18
Afvalstoffen.	€ 212,48	€ 215,77
Totaal	€651,62	€655,45
Wijziging per jaar		+ 0,59%

Categorie eigenaar van een woning tevens bewoner met een meerpersoonshuishouden.

	2016	2017
WOZ-waarde	€ 250.000,00	€ 250.000,00
OZB-eigenaar	€ 331,25	€ 334,50
Rioolheffing	€ 107,89	€ 105,18
Afvalstoffen.	€ 265,60	€ 269,72
Totaal	€704,74	€709,40
Wijziging per jaar		+ 0,66%

Woning van €400.000,00

Categorie huurder van een woning, niet zijnde eigenaar met een 1-persoonshuishouden.

	2016	2017
WOZ-waarde	€ 400.000,00	€ 400.000,00
OZB-eigenaar		
Rioolheffing		
Afvalstoffen.	€ 212,48	€ 215,77
Totaal	€ 212,48	€ 215,77
Wijziging per jaar		+ 1,55%

Categorie huurder van een woning, niet zijnde eigenaar met een meerpersoonshuishouden.

	2016	2017
WOZ-waarde	€ 400.000,00	€ 400.000,00
OZB-eigenaar		
Rioolheffing		
Afvalstoffen.	€ 265,60	€ 269,72
Totaal	€ 265,60	€ 269,72
Wijziging per jaar		+ 1,55%

Categorie eigenaar van een woning, niet zijnde bewoner.

	2016	2017
WOZ-waarde	€ 400.000,00	€ 400.000,00
OZB-eigenaar	€ 530,00	€ 535,20
Rioolheffing	€ 107,89	€ 105,18
Afvalstoffen.		
Totaal	€ 637,89	€ 640,38
Wijziging per jaar		+ 0,39%

Categorie eigenaar van een woning tevens bewoner met een 1-persoonshuishouden.

	2016	2017
WOZ-waarde	€ 400.000,00	€ 400.000,00
OZB-eigenaar	€ 530,00	€ 535,20
Rioolheffing	€ 107,89	€ 105,18
Afvalstoffen.	€ 212,48	€ 215,77
Totaal	€850,37	€856,15
Wijziging per jaar		+ 0,68%

Categorie eigenaar van een woning tevens bewoner met een meerpersoonshuishouden.

	2016	2017
WOZ-waarde	€ 400.000,00	€ 400.000,00
OZB-eigenaar	€ 530,00	€ 535,20
Rioolheffing	€ 107,89	€ 105,18
Afvalstoffen.	€ 265,60	€ 269,72
Totaal	€903,49	€910,10
Wijziging per jaar		+ 0,73%

Vergelijking andere gemeenten.

Om inzicht te krijgen in het algemene verloop van de hoogte van de woonlasten is het goed een vergelijking met andere steden in het land te maken.

Jaarlijks wordt in opdracht van het Belastingoverleg grote gemeenten, een platform van 36 qua inwonertal grootste gemeenten in Nederland, een zogeheten Belastingoverzicht grote gemeenten gemaakt. Het onderzoek is erop gericht de gemeentelijke tarieven, belastingopbrengsten, belastingdruk en woonlasten per gemeente te vergelijken. Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) heeft ook over 2016 het overzicht weer gepresenteerd. In 2016 neemt Zwolle de 30ste plaats in (in 2015 was dit de 26^e plaats). Dat betekent dat in 29 van de grote gemeenten de lokale woonlasten hoger liggen.

In bijlage 2 van deze tarievennota treft u dit overzicht aan.

De gemiddelde woonlastenstijging bedraagt in 2016 voor de 100.000+ gemeenten 0,6%.

De woonlastenstijging in onze gemeente ligt beneden dat gemiddelde.

Uiteraard kan voor 2017 nog geen overzicht gegeven worden.

Tarievenoverzicht, vergelijking 2016 – 2017

Belastingoverzicht 2016, grote gemeenten (gedeeltelijke weergave).
Het gehele onderzoek ligt ter inzage.